

Een kijkje in de Maatschappelijke Werken der Parochie van Weelde (1887-1912)

Uitgegeven ter gelegenheid van 't vijf en twintig jarig verblijf van den Eerw.Heer S.JACOBS in de parochie WEELDE

Ieder voor allen; allen voor ieder!

Pas was de Algemeene Belgische Boerenbond van Leuven gesticht, of iedereen begreep welk overgroot nut, op stoffelijk, maatschappelijk en zedelijk gebied, die instelling aan den boerenstand ging verschaffen. De Z.E.H.Beerten zaliger, pastoor van Weelde, die het voordeel dier Algemeene Boerenvereniging inzag, deed onmiddellijk eenen oproep tot de boeren van Weelde, en op Zondag 9 September 1894 werd de eerste vergadering belegd. De Z.E.H.Kruijfhooft, pastoor te Oosthoven en Adriaan Goelen, deken der Boerengilde van Turnhout, moedigden door hun krachtig woord onze landbouwers aan tot het stichten eener Boerengilde: 36 leden werden opgeschreven. In diezelfde vergadering werd de E.H.Jacobs, onderpastoor, aangesteld als proost der gilde en bij geheime stemming werd de Heer Ch. Van Hees gekozen als deken, de Heer L.De Bondt tot Secretaris en de heer Ch.Vloemans tot Schatbewaarder. In eene tweede vergadering den 30 September 1894 bijeen geroepen, klom het getal tot 57 leden; 7 wijkmeesters werden aangesteld en de grondkeuze onzer Boerengilde, gewijzigd naar de noodwendigheden van het dorp, werd eenparig goedgekeurd en aangenomen. De eerste vergaderingen werden gehouden in de Gymnaszaal der school, door den Heer Burgemeesters L.Bols welwillend ter beschikking der Gilde gesteld. Op 13 Augustus 1895 bracht Z.E.Kardinaal Goossens, welke de kinderen der parochie kwam vormen, een vereerend bezoek aan de jonge Boerengilde. Den 14 Mei 1896 was het volop feest te Weelde. De Zeer E.H.Deken van Turnhout wijdde met veel plechtigheid het beeld van den H.Isidorus, schutspatroon der landbouwers. Onze boerengilde kreeg in 1899 haar vaandel dat den 11 Juni met luister door den Z.E.H.Deken werd gewijd. In 't jaar 1905 schonk de Z.E.H.Jacobs, proost der Gilde, sedert 1896 pastoor te Weelde, en thans vijf en twintig jaren werkzaam in de parochie, een nieuw lokaal aan den Boerenbond. Gedurende haar achtienjarig bestaan ging de St-Isidorusgilde van Weelde steeds vooruit en is tot haren vollen bloei gekomen, dank de werkzaamheid van het Bestuur, dank de menigvuldige andere maatschappelijke werken in haren schoot ontstaan, dank den iever waarmee de leden de maandelijksche vergaderingen in kerk en lokaal bijwonen, dank de broederliefde, die de steen is aller maatschappelijke werken en dank de getrouwheid der boeren aan hunne leuze: *Ieder voor allen; allen voor ieder!*

1. Naamlijst der Gildebroeders in 1912.

Bestuur: Proost: Z.E.H.Jacobs, Deken: M.Joseph Van Hees, Schrijver: M.L.De Bont, Schatbewaarder: M.Karel Vloemans

Wijkmeesters: J.Bax-Van Gils, J.Havermans, L.Van Oerle, Ph.Clé, J.Bax-Van Hees, C.Brosens, C.Van Loon, M.Maas, J.Kolen, F.Timmermans

Leden: E.H.Jozef Tubbax, onderpastoor, Adriaan Van Loon, M.Maes, Jan Havermans, Karel Verheyen, Fr.Brosens-Pelkmans, Karel Verheyen-Jansen, Petrus Van Loon, C.Van der Moeren, Frans Mertens, Christ. Van Loon, Alfons Lambrechts, Jan Jansen, Jan Van Riel, Frans Haegen, Corn. Brosens-Van Hees, C.Brosens-Verheyen, Frans Heyns, L.Verheyen-Verheyen, Antoon Abbeel, Jan Vloemans, Fr.Verheyen-Brosens, Gustaaf Verheyen, Jac.Van Beurden, Jozef Luyten, Corn. Van der Paelen, Charles Verhoeven, Cornelius Remeysen, Frans Verheyen-Segers, Jan Dickens, Cornelius Van Loon, Jan Verhoeven, Karel Cabanier, Jac. Mertens, Hendrik Segers, Frans Baelemans, Corn. Van Dommelen, Jan Bax-Van Hees, Jan Van Beek, We Jansens, Frans Van Beek, Fr.Timmermans-V.d.W., We Baelemans, Jan Segers, Corn. Van Eyndhoven, H.Van Hees, Louis Van Oerle, Fr.Brosens-Zwaenen, Frans Van der Moeren, Jan Vosters, L.Van Loon-Moonen, Louis Van de Pol, Antoon Moeskops, C.Van Eyndhoven-Bols, Frans Pelkmans, Jacobus Vinckx, A.Brosens-Schellekens, Fr.Van Hees-Segers, Adriaan Schuermans, Jan Van Loon, Emile De Boungne, Jac.Verheyen, Karel Bols, Louis Bols, Jozef Jonkers, Jan Van Eyndhoven, Frans Swaan, August Dries, Edmond Swaan, Jos. Van Gils, Jos Van Hees, Henri Bols, Jan Hofkens, Karel Cornelissen, Jos Dierckx, Adriaan Jacobs, Simon Jansen, Jac. Van Eyndhoven, Karel Wouters, Louis Verheijen, Jan Heyns, Jan Bax-Van Gils, Jan Kolen-Van Hees, Frans Jonckers, Kinderen Van de Pol, Jan De Bont, Petrus Hermans, We Jac.Maes, Lamb. Van Gestel, Jan Bax-Jansen, Jan Bols, Alex Van Hees, Alfons Verheyen, Frans Van der Moeren, Petrus Dries, Gerôme Vermeulen, Jos Kolen-Dries, Jac.Michielsen, Jan Kolen-Verheyen, Cornelius Hendrickx, Frans Timmermans, Pharamond Clé, Kinderen Van der Moeren, Charles Schellekens, Cornelius Kolen, Frans Godskalkx, Cornelius Cabanier, Petrus Jacobs, Frans Govers, Jan Moonen, Fr. Van de Laer-Haeyen, Corn. Moonen.

2. Veeverzekering Sint-Isidorus.

Onze veeverzekering opgericht den 15 December 1895 werd door koninklijk besluit van 14 December 1896 wettig erkend. Zij heeft voor doel: a) aan hare werkende leden eene schadeloosstelling te verleenen voor alle ongevallen onder het vee, b) de kosten van verpleging door den veearts te dekken. In 1911 telde onze verzekering 75 werkende leden; de waarde van de 465 verzekerde dieren bedroeg ongeveer 250.000 franks. Dit jaar werden er 17 gevallen vergoed en de rekening sloot met een boni van 430,11 frank. Het bezit der verzekering beloopt de som van 3422,21 frank. De St-Isidorus verzekering is aangesloten bij de vrije Herverzekering der provincie Antwerpen.

Bestuur: Voorzitter Joseph Van Hees, Schatbewaarder K.Vloemans, Leden: de wijkmeesters der Boerengilde.

3. Stoommelkerij "De Verbroedering"

Door ondervinding in de Boerengilde meer en meer tot de overtuiging gekomen dat de samenwerking noodzakelijk is om het voordeel der landbouwers te bevorderen, richtten eenige leden van den Boerenbond den 24 September 1899 eene samenwerkende stoommelkerij in, onder den naam van "De Verbroedering". Ze telt 92 leden. In het jaar 1911 werden 47.367 kilos boter verkocht en aan de leden uitbetaald aan den gemiddelden prijs van 3.25 frank den kilo.

Bestuur: Eere voorzitter Z.E.H.Jacobs, pastoor, Voorzitter: E.De Boungne, Ondervoorzitter: K.Bols, Commissarissen: Aug.Kolen, Jos. Van Loon, H.Tubbax, Leden: J.Heyns, J.Kolen, L.Verheyen, Fr.Timmermans, Jos.Mertens, Zaakvoerder: M.Swaan.

4. Verbruikgenootschap "De Ploeg"

Deze afdeeling heeft voor doel:

- a) Gezamenlijke aankoop van meststoffen, veevoerders, zaaigraan, landbouwtuigen, enz. zoo goed en zoo goedkoop mogelijk.
- b) Landbouwenderricht door voordrachten
- c) Raadgevingen voor doelmatig gebruik van meststoffen en veevoerders.

In het jaar 1911 werden aangekocht:

- a) 157.450 kg meststoffen voor 11.755,73 frank
- b) 149.236 kg veevoeder voor 27.505,18 frank

Samen: 306.686 kg voor 39.260,91 frank

Bestuur: Leden: Joseph Van Hees, J.Bax, C.Van Dommelen. Zaakvoerder: L.De Bont

5. Biebond "St-Ambrosiusgilde"

Deze gilde heeft voor doel de bieënteelt te bevorderen, gezamenlijk de bieën naar Holland te verzenden, samen honing, was te verkoopen en de benooidgheden aan te schaffen. In 1900 gesticht telt de Biebond thans 33 leden. Wij hopen binnen weinige dagen de wettelijke erkenning dezer beroepsvereniging te bekomen.

Bestuur: Eerevoorzitter P.Jacobs, pastoor, Voorzitter Antoon Moeskops, Ondervoorzitters Jan Havermans en Jan Van Loon, Schrijver-Schatbewaarder: Jozef Tubbax.

Leden: Lodewijk De Bont, Karel Van der Paelen, Cornelius Brosens, Jacobus Mertens, Jan Van Rillaer, Jozef Jonckers, Karel Van de Pol, Karel Clasen, Cornelius Van Beek, Jan Hoppenbrouwers, Frans Van Hees, Lodewijk Clasen, Arnold Cabanier, Frans Haegen, Karel Cabanier, Frans Van Loon, Karel Verhoeven, Lodewijk Bols, Adriaan Jansen, Adriaan Van

Heyst, Willem Van Heyst, Petrus Jacobs, Frans Heyns, Karel Van Loon, Lodewijk Verheyen, Karel Pelkmans, Jac. Van Eyndhoven, Emile De Bounge.

6. Geitenbond "Sint-Jansbond"

Deze vereniging heeft voor doel aan hare leden schadeloosstelling te verleen in geval van sterfte der geiten; ze tracht ook, door jaarlijksche prijskampen het geitenras der streek te verbeteren. Wettelijk erkend den 21 April 1907, telt de maatschappij 85 leden en 150 verzekerde geiten. Ze is aangesloten met de vrije Herverzekering der provincie Antwerpen.

Bestuur: Voorzitter Frans Haegen, Schrijver Jan Govers

Leden: Aug. Verheyen, Jan Huybrechts, Mad. De Bont, Cor. Van Herck, Jac. Michiels, Jan Geerts, Cornelius Bols, Theodoor Diels, Jan De Bondt, Frans Jonkers, Jos. Jonckers, Frans Smolders, August Snels, Wil. Verstraeten, Corn. Hendrickx, Jan Hoppenbrouwers, Jan Van Heyst, We Huybrechts, Jos. Van Hees, We Diels, Louis Jansen, Christ. Van Loon, Aug. Van Mechelen, Frans Haegen, Jos. Van Rillaer, Henri Baelemans, We Goossens, Jan Jansen, Norb. Poppeliers, Ad. Riebergs, Jan Govers, Arnold Cabanier, Henri Stoops, Jan Rens, We Bosmans, We Jos. Van Hees, Charles Claesen, Adriaan Van Loon, Petrus Maggen, Ant. Van Loon, Simon Jansen, Jan Martens, Jac. Van Gils, Jan Van der Sauwen, Willeb. Huybrechts, Ch. Van Leeuwenborg, We Bartels, Fr. Van Leeuwenborg, Henri Verhoeven, Corn. Van De Pol, We Verhoeven, Corn. Vromans, Jos. Jacquemin, Theresia Remeysen, Ch. Van Loon, Charles Snels, Henri Van Loon, Antoon Luyten, Ant. De Bondt, Theresia Lurinckx, Math. Maes, Louis Van De Pol, Adr. Smolders, Jozef Bel, Aug. Dickens, Antoon Abbeel, Ch. Vloemans, Jan Segers, We Van de Pol, Jan Van der Flaes, Jozef Dickens, Kinderen Van Nooten, Kinderen Brosens, Adriaan Mollen, We Segers, We Frans Van Loon, Ad. Kolen, We Jan Van Loon, Bon. Van Hees, Aug. Van Loon, Mod. Van Der Voort, Frans Poppeliers, Aloïs Verheyen.

7. Pensioenkas "Sint-Michielsgilde"

De Sint-Michielsgilde in 1899 gesticht, kreeg hetzelfde jaar hare wettelijke erkenning, 63 leden waren reeds in 1900 opgeschreven, en thans zijn er 350 bij de pensioenkas aangesloten. Verleden jaar hebben onze leden 1841 franken gestort. Onze Sint-Michielsgilde ontving in 1911 als toelagen:

a) van den Staat 1288 franken

b) voor de boekjes 546 franken

c) van de provincie 111,45 franken

d) van de gemeente: 50 franken

e) 572 franken van de gelden der maatschappij; samen 2268,45 franken. Niettegenstaande de uitgekeerde som tusschen de leden verdeld, bezit de gilde nog in kas 523,25 franken. De

persoonlijke stortingen bedragen sedert 1899, de som van 18635 franken, en 17443 franken werden reeds als toelagen aan onze gilde uitgedeeld.

Bestuur: Eerevoorzitter S.Jacobs, Voorzitter K.Vloemans, Schrijver-Schatbewaarder: J.Tubbax, Leden: Ad.Kolen, Burgemeester, Joz.Jonkers en Jan Van Loon.

8. Ziekenbeurs "Sint-Jozefsgilde"

De Sint-Jozefsgilde in 1910 gesticht werd op 16 December 1911 door koninklijk besluit goedgekeurd. Deze nuttige inrichting heeft tot doel:

- a) de zorgen van den geneesheer en de geneesmiddelen te verschaffen aan hare zieken of bij ongeval gekwetste werkende leden, alsook aan hunne huisgezinnen;
- b) eene dagelijksche schadeloosstelling te betalen gedurende den tijd van onbekwaamheid tot den arbeid;
- c) buitengewonen en tijdelijken onderstand te verleenen aan de leden die ongeneesbaar of gebrekkelijk verklaard zijn;
- d) tusschen te komen in de begrafenis-kosten.

De ziekenbeurs heeft verleden jaar 144 franken uitbetaald en bezit nog een in kas van 287,75 frank.

Bestuur: Eerevoorzitter S.Jacobs, pastoor, Voorzitter Em. Bounge, notaris, Leden: A.Kolen, K.Vloemans, Ed. Van Der Voort, Schrijver-Schatbewaarder: J.Tubbax.

9. Matigheidsbond "Sint-Paulusgilde"

De Sint-Paulusgilde heeft voor doel het alcoholisme te bestrijden in de parochie. Kunnen lid worden van de Sint-Paulusgilde alle mannen en jongelingen boven de 15 jaren, die een dezer beloften afleggen:

- 1° Altijd matig zijn in het gebruiken van drank.
- 2° Na den middag geen sterke dranken drinken.
- 3° Nooit sterke dranken drinken.
- 4° Nooit dranken te nemen waar alcohol in is.

Den 10 Meert 1912 opgericht, telt de Sint-Paulusgilde reeds 50 leden.

Bestuur: Eerevoorzitter S.Jacobs, pastoor, Voorzitter Frans Berghmans, Ondervoorzitter Louis De Bont, Schrijver Remi Schijvers, Leden: Edm.Vloemans, Jan Verheyen, Jacobus Van Loon, August Brosens.

10. Fanfarenmaatschappij "Sint-Nicolauskring"

De Sint-Nicolauskring, op 30 Juli 1905 in den schoot der boerengilde opgericht tracht het aangename met het nuttige te paren door het opluisteren der publieke feesten, door het geven van jaarlijksche concerten en door hare maandelijksche uitstappen in de gemeente. Behalve de spelende leden telt onze fanfarenmaatschappij nog eereleden, welke jaarlijks 5 of 8 franken betalen. De Sint-Nicolauskring bezit ook eene Tooneelafdeeling. Jaarlijks geeft deze twee schoone avondfeesten in het lokaal der boerengilde, onder het bestuur van Aug. De Bondt. De Tooneelafdeeling bezit alle noodige inrichtingen om de uitvoering harer stukken te doen gelukken.

Bestuur: Eerevoorzitter Joz. Van Hees, Voorzitter S.Jacobs, pastoor, Ondervoorzitter Em.De Bounge, Leden: Kar.Vloemans, Jan Bax, Adr.Kolen, K.V.Loan, Ed.Van Der Voort, Lodewijk De Bont, Edmond Vloemans, Adriaan Woestenburg, Frans Van Loon, Edmond Swaan, Remi Bols, Jacobus Van Gils, Henri Heijns, Cornelius Van Loon, Remi Schijvers, Henri Vloemans, Jan Verheyen, Karel Pelkmans, Adriaan Verheyen, Lodewijk Bols, Jacobus Van Loon, Frans Jonkers, Jan Van Gestel, Lodewijk Brosens, Cornelius Van Gestel, Frans Swaan, Henri Hofkens, Constant Van Hees, Victor Van Loon, August De Bont, Henri Bols, Alexis Van Hees, Karel Van Loon, Jan Van der Voort

Leden van het Tooneel:

Jozef Jonckers, Frans De Bont, Henri De Bont, Lodewijk Janssen, Lodewijk Michielsen

11. Studiekring "Sint-Lutgardis"

De Sint-Lutgardiskring heeft voor doel de ontwikkeling der leden door studie en voordrachten. Hij vergadert alle 14 dagen gedurende de wintermaanden, in het lokaal der boerengilde op uur en dag door den Voorzitter bepaald. De kring bestaat uit 12 werkende leden. Elke vergadering moet 2 uren duren, welke verdeeld worden als volgt:

- a) lezing van 't verslag der vorige zitting door den Schrijver
- b) bespreking der voornamste gebeurtenissen van de 14 voorgaande dagen
- c) 1ste voordracht en critiek
- d) 2de voordracht en beoordeeling
- e) aanduiding van de werkzaamheden der naastkomende vergadering

Bestuur: Voorzitter S.Jacobs pastoor, Schrijver F.Berghmans, hoofdonderwijzer, Schatbewaarder C.Van Dommelen, landbouw.

Leden: J.Tubbax, onderpastoor, Em.De Bounge, notaris, Am.Van Baelen, geneesheer, Kar.Vloemans, gemeentesekretaris, L.De Bont, muziekmeester, Aug.Dries, landbouwer, Ed.Van der Voort, meester schrijnwerker, Edm.Vloemans, Brouwer, Laur.Swaan, tuinbouwkundige, L.Van der Voort, timmerman-aannemer.

12. Boekerij

De vlaamsche volksboekerij in het jaar 1906 in den schoot der boerengilde opgericht, bevat ruim 600 boek deelen nuttig op alle gebied; ook mag men met genoeg getuigen dat een merkelijk aandeel der gemeentenaren er van gebruik maken voor zelfonderricht.

Bestuur: Voorzitter S.Jacobs, pastoor.

Beheerders: Corn. Van Dommelen, Lod. Van der Voort.

13. Boerinnenbond "Mariakrans"

De Mariakrans heeft voor doel de godsdienstige, zedelijke en maatschappelijke belangen harer leden te behertigen en te bevorderen alsook het stoffelijk welzijn der huisgezinnen te verzekeren door geregelde vergaderingen, door raadgevingen, voordrachten en oprichten van allerlei nuttige instellingen. De krans vergadert alle 3 maanden in het lokaal der boerengilde en is aangesloten met den algemeenen Belgischen Boerinnenbond van Leuven.

Bestuur: Proost S.Jacobs, pastoor. Voorzitster Vrouw Em.De Bounge, Schrijfster Vrouw Am. Van Baelen, Leden: Vrouwen Kar.Vloemans, Ant.Abbeel, August Dries, Jan Vloemans, Jufvrouwen Joseph.Kolen, Cath. Kolen.

Werkende leden: Vrouwen Jan Bax, Joan. Van der Moeren, We Jansen-Van Dun, Frans Timmermans, Jan Segers, Simon Jansen, Antoon Abbeel, Frans Van der Moeren, Karel Van Loon, Frans Verheyen, We Van Hees-Vermeulen, Frans Van der Moeren-Dickens, Maria Van de Pol, Van de Laer-Haegen, Elisa Bols, Van de Laer-Peeters, Maria Corn.Moonen, Jozef Kolen, Brosens-Zwaenen, Brosens-Pelkmans, We Maes-Van Loon, Verheyen-Segers, Jozef Segers, Antoon Moeskops, Antoon Brosens, Louis Verheyen, Adriaan Van Eycken, Jan Van Beek, Jan Heijns, August Dries, Jan Van Eijndhoven, Louis Verheyen, Louis Bols, Charles Verhoeven, We Van Loon-Dielen, Hippolite Vermeulen, Frans Mertens, Richard Wouters, Alfons Lambrechts, Petrus Hermans, Bax-Jansen, Laur. Woestenburg, Brosens-Van Hees, Cornelius Hendricks, Jan De Bont, Adriaan Jacobs, Jan Moonen, Jan Kolen, Bax-Van Gils, Jan Bols, Cornelis Van Loon, Alfons Verheyen, Charles Cabanier, Jozef Luyten, Hendrik Segers, Verheyen-Olieslagers, Frans Heijns, Brosens-Verheyen, Cornelis Cabanier, Kolen-Van Hees.

14. Middenbureel der maatschappelijke werken

Het middenbureel der sociale werken is samengesteld uit afgevaardigden der voornoemde maatschappijen en heeft voor bijzonder doel een wakend oog te houden over de werkzaamheden dier verschillende instellingen:

Leden: Voorzitter S.Jacobs, pastoor

1° Boerengilde: E.H.Pastoor, Karel Vloemans

2° Veeverzekering: Kar.Vloemans, Jos. Van Hees

3° Herverzekering: Edm.Swaan

4° Verbruikgenootschap: Corn. Van Dommelen, Jan Bax, Jozef Van Hees, Lodewijk De Bont

5° Biebond: Ant.Moeskops, Jan Havermans

6° Geitenbond: Frans Haegen, Jan Govers

7° Sint-Michielsgilde Pensioenkas: Kar.Vloemans, E.H.Jozef Tubbax

8° Sint-Jozefsgilde Ziekenkas: Emile De Boungne, Eduard Van der Voort

9° Sint-Paulusbond: Fr.Berghmans, R.Schijvers

10° Sint-Nicolauskring Fanfaren: Jan Bax, K.Van Loon, Chr.Van Loon

11° Sint-Lutgardiskring: E.H.Pastoor, F. Berghmans

12° Boekerij: C.Van Dommelen, L.Van der Voort

Mogen de maatschappelijke instellingen te Weelde in den schoot der boerengilde opgericht, immer bloeien tot eer van God en tot heil van het volk! Geloofd zij Jezus-Christus!

Gedicht ter ere van Pastoor Jacobs

't Is, Herder, vijf en twintig jaren
Dat Gij voor Weelde werkt en strijdt;
Thans komen wij ons rond U scharen
In volle vreugd en dankbaarheid!

Komt, Gildebroers, in dichte rangen
Gedrongen rond den held van 't feest!
Looft en vereert Hem door uw' zangen
En zweert Hem liefde en trouw om 't meest!

Door Christus liefdeleer gedreven,
En door Uw gouden priesterhart,
Hebt g'ons als broeders leeren leven
En samen deelen vreugd en smart

Door U geschaard in onze bonden,
Door U gesteund en voorgegaan,
In 't samenwerken wij steeds vonden
Verheffing van ons lotsbestaan

Ook voelen w'onze ziel bewogen
Wanneer, door Uw beleid gericht,
Ons jong'lingsschaar met vlammeende oogen
Den Heere looft in toon en dicht.

Indien Gij ophoudt ons te leiden,
Tot wien toch zullen wij dan gaan?
O Heere, laat Hem lang nog weiden
Dees schapen Hem zoo toegedaan!